

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Petra Šuránka a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **M. V.**, zast. JUDr. Leonou Grumlíkovou, advokátkou, se sídlem Údolní 61, Brno, proti žalovanému: **Magistrát města Brna**, se sídlem Dominikánské nám. 1, Brno, za účasti osob zúčastněných na řízení: I) O. S. a II) F. S., v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 2. 11. 2016, č. j. 62 A 54/2015 – 67,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.
Předcházející řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 26. 1. 2015, č. j. OUSR/MMB/0480091/2014/2 (dále jen „napadené rozhodnutí“), zamítl blanketní a ani na výzvu žalovaného dále nedoplněné odvolání žalobce i souběžná odvolání osob zúčastněných na řízení I) a II) a potvrdil rozhodnutí Úřadu městské části města Brna, Brno – Líšeň (dále jen „stavební úřad“) ze dne 28. 8. 2014, č. j. MCLISEN 07271/2014/2700/POM, jímž podle § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 167/2012 Sb. (dále jen „stavební zákon z roku 2006“) nařídil žalobci

jako vlastníku stavby odstranění části stavby „*Nástavba a stavební úpravy rodinného domu na ul. S. č. o. X, č. pop. X, pozemek par. čís. X, k. ú. L.*“ v podobě 1) terasy nad dřevníkem a prádelnou v dvorní části rodinného domu, 2) přesahu nově vybudovaných štítových zdí rodinného domu nad sousední pozemky a 3) přesahu ocelových nosníků a nosných trámů do půdního prostoru sousedního domu, a to v podrobně vymezeném rozsahu za současného stanovení podmínek pro projektovou přípravu a následnou vlastní realizaci odstranění stavby.

[2] Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí v reakci na odvolání žalobce pouze vysvětlil, proč nevyhověl jeho žádosti o prodloužení lhůty pro doplnění odvolání (fakticky poskytnutých 42 dnů považoval za dostačující dobu) a konstatoval, že s ohledem na neuvedení okolností, v nichž žalobce spatřuje rozpor s právními předpisy či nesprávnost napadeného rozhodnutí nebo řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, neměl jinou možnost, než toto odvolání zamítnout. Dále se pak podrobně zabýval vypořádáním odvolání osob zúčastněných na řízení. V rámci vlastního posouzení zákonnosti rozhodnutí žalovaný uzavřel, že byly splněny obě základní podmínky pro nařízení odstranění stavby, a to jednak skutečnost, že stavba byla provedena bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu, resp. v rozporu s ním, a jednak fakt, že stavba nebyla dodatečně povolena.

[3] Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 2. 11. 2016, č. j. 62 A 54/2015 - 67, (dále jen „napadený rozsudek“) žalobu žalobce proti napadenému rozhodnutí odůvodněnou obdobně jako nynější kasační stížnost zamítl. Pokud jde o tvrzení žalobce, že odstraňovaná terasa je původní částí historické budovy ze 70. let a na této části nedošlo po roce 1990 k žádné stavebně technické úpravě, soud toto tvrzení odmítl s poukazem na mj. žalobcem podepsaný zápis z kontrolní prohlídky uskutečněné stavebním úřadem dne 3. 3. 2009, při které bylo vedle přesahu štítových zdí zjištěno i nové vybudování terasy nad hospodářskými přístavky, což vedlo k zahájení řízení o odstranění stavby. Konstatoval, že žalobce v žádné fázi správního řízení neuváděl, že by předmětná část stavby byla realizována již před rokem 1990, naopak sám žádal o její dodatečné povolení v rozsahu zjištěném při kontrolní činnosti stavebního úřadu. Ke svému tvrzení ostatně nenabízí žádné důkazní návrhy a soud je proto vyhodnotil jako účelové. K námitce žalobce, že stavba z roku 1992, s níž je spojen přesah štítových zdí a nosných prvků na sousední pozemky, byla zahájena se souhlasem právního předchůdce osob zúčastněných na řízení, že došlo k vydržení vlastnického práva v rozsahu těchto přesahů a že přesah 50 až 130 mm spadá do zákonem stanovené tolerance, soud uvedl, že ani tyto námitky žalobce v průběhu správního řízení neuplatnil. Ve shodě s žalovaným pak konstatoval, že odpovídající tvrzení a doklady měl žalobce předkládat v souvislosti se svou žádostí o dodatečné povolení stavby (řízení o ní však pro nedoplnění podkladů v podobě výjimky z obecně technických požadavků na výstavbu a dokladu o právu stavbu realizovat na sousedních pozemcích bylo zastaveno), předmětem řízení o odstranění stavby již zkoumání vlastnických vztahů a dokladů o právu stavby na sousedním pozemku však není.

II.
Obsah kasační stížnosti a vyjádření stran

[4] Ve své kasační stížnosti žalobce (dále jen „stěžovatel“) s odkazem na ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní, ve znění pozdějších

předpisů (dále jen „s. ř. s.“) krajskému soudu vytkl, že jeho námitku o postavení terasy již v 70. letech stejně jako námitky vztahující se k přesahům jeho stavby vypořádal jen odkazem na to, že stěžovatel tuto skutečnost měl uvést již ve správním řízení a dále se jimi nezabýval. Podle stěžovatele však z ustanovení § 75 odst. 1 a § 77 odst. 2 s. ř. s. vyplývá, že soud může provést i jiné důkazy, než které provedl správní orgán. Protože soud takové dokazování neprovedl, zatížil své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek odůvodnění. Proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[6] Osoba zúčastněná na řízení II) v reakci na kasační stížnost mj. uvedla, že stěžovatel získal souhlas pouze jednoho z více bývalých spolumajitelů sousední nemovitosti, a to jen s dvorní částí stavby. Skutečnost, že byli opomenuti další spoluvlastníci, je zachycena i v zápisu z jednání stavebního úřadu. Snímky z katastrální mapy s vyznačením půdorysu dvorní části nemovitosti stěžovatele podle osoby zúčastněné na řízení prokazují, že dvorní trakt byl dostavěn až po roce 1973, a nejedná se proto o historickou stavbu, nýbrž o stavbu, která podléhala stavebnímu povolení podle tehdejšího stavebního zákona. Průvodní technická zpráva z října 2010 předložená stěžovatelem v řízení o dodatečném povolení stavby výslovně uvádí, *„že stavebník vybudoval terasu po roce 2004 společně s odstraněním pultové střechy“*, což potvrzuje i stavebním úřadem pořízený znalecký posudek v bodě 1.4. Osoba zúčastněná na řízení II) poukázala i na obsah žádosti stěžovatele o dodatečné povolení stavby, ve které se uvádí, že v průběhu stavby povolené v roce 1995 došlo k odstranění původní pultové střechy nad hospodářským přístavkem a vybudování terasy a k vybudování nových štítových zdí, které částečně zasahují v rozmezí 50-130 mm nad sousední nemovitosti, a to namísto původních, již zvětralých a nestabilních. Stěžovatelem namítaný tolerovatelný přesah odporuje podmínkám stavebního povolení, jež bylo na nástavbu domu stěžovatele vydáno, i ustanovením *„vyhlášky o provádění staveb“*. Nemůže jít ani o přestavek ve smyslu občanského práva, protože stěžovateli bylo dobře známo, že stavbu překládá na cizí pozemek bez souhlasu majitele. Navíc přesahující stavba velmi významně zkomplikovala průběh nástavby rodinného domu osob zúčastněných na řízení.

III.
Posouzení kasační stížnosti

[7] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal podmínky pro řízení o kasační stížnosti. Kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.); zároveň je stěžovatel zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je podána osobou oprávněnou, neboť ji uplatnil účastník řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.).

[8] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[9] Nejvyšší správní soud v první řadě musí konstatovat, jak ostatně plyne se shora učiněné rekapitulace napadeného rozsudku, že není pravdou, že by krajský soud vypořádal

uplatněné žalobní body jen odkazem na to, že stěžovatel tyto skutečnosti měl uvést již ve správním řízení. Krajský soud totiž poukázal na zjištění z kontrolních prohlídek zachycená ve správním spisu stavebního úřadu, z nichž vyplývá, že došlo k novému vybudování terasy a štítových zdí, které byly realizovány v rozporu se stavebním povolením. Krajský soud tak své závěry vybudoval na skutkových zjištěních zachycených ve správním spise, která popírají tvrzení stěžovatele. Okolnost, že stěžovatel tato tvrzení uplatnil poprvé až před soudem, má v tomto směru pouze doplňující charakter. Navíc ve vztahu k námitkám o vydržení vlastnického práva, tolerovatelnosti přesahů stavby na sousední pozemky a souhlasu vlastníků sousedních nemovitostí s provedením stavby nad jejich pozemky krajský soud zcela správně poukázal na to, že těmito otázkami bylo možné se zabývat v řízení o dodatečném povolení stavby, ne však již v řízení o odstranění stavby. Z tohoto důvodu se tedy Nejvyšší správní soud neztotožňuje s námitkou, že by napadený rozsudek byl nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

[10] V návaznosti na to je třeba posoudit i stížní bod neprovedení dokazování o tvrzeních stěžovatele v řízení před krajským soudem. Stěžovateli lze přisvědčit, že správní soudnictví, tak jak je upraveno v ustanoveních s. ř. s., je založeno na tzv. "plné jurisdikci" coby atributu práva na spravedlivý proces, tj. správní soud napadené rozhodnutí přezkoumává nejen co do jeho souladu s právními předpisy, ale i co do správnosti skutkových zjištění. Potud je tedy oprávněn i doplnit dokazování provedené ve správním řízení o další důkazy, pokud se vztahují k rozhodnému skutkovému stavu, jímž je podle § 75 odst. 1 s. ř. s. skutkový stav ke dni vydání napadeného rozhodnutí. Soud tedy při svém rozhodování nesmí být omezen ve skutkových otázkách jen tím, co zde nalezl správní orgán, a to ani co do rozsahu provedených důkazů, ani jejich obsahu a hodnocení ze známých hledisek závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Soud tedy zcela samostatně a nezávisle hodnotí správnost a úplnost skutkových zjištění učiněných správním orgánem a zjistí-li přitom skutkové či (procesně) právní deficity, může reagovat jednak tím, že uloží správnímu orgánu jejich odstranění, nahrazení či doplnění, nebo tak učiní sám (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2007, č. j. 1 As 32/2006 - 99, publikovaný pod č. 1275/2007 Sb. NSS).

[11] Krajský soud však při posouzení skutkových tvrzení stěžovatele zohlednil zjištění učiněná stavebním úřadem, která stěžovatel v době jejich získání nijak nezpochybňoval, naopak z nich sám ve svých procesních úkonech vycházel. Za daných okolností tak skutečně nebyl důvod provádět dokazování, zejména když stěžovatel žádné relevantní důkazní návrhy neučinil. Je sice pravdou, že v žalobě vedle odkazu na správní spisy žalovaného a stavebního úřadu navrhl též provést výslech účastníků řízení a vyhradil si další důkazní návrhy (které však již neučinil). Současně ale platí, že výslech účastníka je vždy jen podpůrným důkazem, neboť soud jej může provést jen, nelze-li dokazovanou skutečnost prokázat jinak [viz ustanovení § 131 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, jež je podle § 64 s. ř. s. přiměřeně aplikovatelné i v řízení před správním soudem]. V situaci, kdy skutkový stav dostatečně vyplýval z obsahu předložených správních spisů, jichž se stěžovatel taktéž dovolával, nebylo již důvodu dokazování rozšiřovat o výslech stěžovatele, což je důkaz vždy nejistý, neboť účastník není povinen vypovídat pravdu a i z průběhu předcházejícího řízení je patrné, že stěžovatelem uváděné skutečnosti se v řadě případů rozcházely s tím, co bylo v řízení doloženo.

[12] Nejvyšší správní soud v tomto směru zjistil, že v žádosti o dodatečné stavební povolení ze dne 23. 1. 2010 stěžovatel skutečně uvedl: *„Jako majitel domu na ulici S. čp. X v k.ú. L. provádím stavbu: nástavba a stavební úpravy rodinného domu, na kterou bylo vydáno stavební povolení dne 28.4.I995 pod č.j.2521-169/95/Hejm. V průběhu stavby došlo k provedení stavebních úprav, na které tímto žádám dodatečné povolení . Jedná se o následující stavební úpravy:*

Ve dvorní části rodinného domu, nad hospodářským přístavkem, byla odstraněna původní pultová střecha, jejíž dřevěné části byly shnilé. Nad přístavkem byla vybudována terasa, vstup na terasu je z pokoje rodinného domu.

Dále byly vybudovány nové štítové zdi mezi RD S. 15, S. 19, které částečně zasahují nad sousední nemovitosti, přičemž velikost přesahu je proměnná,pohybující se v rozmezích 50-130 mm. Výstavba těchto štítových zdí byla provedena na základě souhlasu majitelů uvedených sousedních nemovitostí, t.j. paní T. a manželů T., kteří svůj souhlas vyjádřili podpisem na stavební dokumentaci, kterou jsem již předložil stavebnímu úřadu.Štítové zdi jsou postaveny na místě původních zdí, které byly zbourány v důsledku jejich nestability a zvětralosti zdiva.

Dokumentaci k těmto stavbám dodám po jejich dokončení jako součást této žádosti stavebnímu úřadu.“

[13] V průběhu řízení o jeho žádosti posléze stěžovatel předložil projektovou dokumentaci skutečného provedení stavby datovanou říjnem 2010, v jejíž průvodní zprávě se mj. uvádí, že *„Po roce 2004 provedl stavebník ještě odstranění pultové střechy nad přístavkem ve dvoře a dostavěl terasu, na kterou byl již dříve vybudován přístup z pokoje RD.“*

[14] Obsahem správních spisů je i původní stavební povolení vydané na žádost stěžovatele stavebním úřadem dne 28. 4. 1995 pod č. j. 2521-169/95/Hejm. U něj je přiložena projektová dokumentace datovaná 1/1995 a ověřená stavebním úřadem, v jejíž technické zprávě se uvádí: *„Majitel předpokládá úpravu další části dvor. traktu na terasu.“*

[15] Konečně stavební úřad nechal zpracovat znalecký posudek znaleckým ústavem pro obor stavebnictví a obor projektování BESTEX, spol. s r. o., který v posudku č. 49/2012 ze dne 5. 10. 2012 na základě porovnání skutečného stavu stavby oproti ověřené projektové dokumentaci ke stavebnímu povolení z 28. 4. 1995 konstatoval řadu změn provedených oproti této dokumentaci, a to vedle zřízení terasy také přizdění a následně zvýšení štítové stěny v nepovolené tloušťce a odlišná skladba nového stropu nad prvním nadzemním podlažím.

[16] Již ze správního spisu je tak dostatečně zřejmé, že tvrzení žalobce o zřízení terasy již v 70. letech, popř. o ukončení prací před rokem 1991 je nepravdivé, aniž by bylo nezbytné jej k tomu osobně vyslýchat.

IV.
Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[17] Nejvyšší správní soud tedy shledal nedůvodnými všechny body uplatněné v kasační stížnosti, a proto kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s.

[18] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšnému žalovanému pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti.

[19] Osobám zúčastněným na řízení Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal v souladu s ustanovením § 60 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Osobám zúčastněným na řízení jednak žádné náklady v souvislosti s řízením o kasační stížnosti nevznikly, jednak jim soud v řízení ani neuložil žádnou povinnost, která by mohla přiznání náhrady nákladů řízení opodstatnit.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. března 2017

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu